

פרשת השבוע:

מיהו יהודי

שבועיים חלפו ופרשת "מיהו יהודי" תויקה בין שאר הפרשות. שו"ע ועו את הממשלה הרופפת ממילא. הפרשה היתה נשכחת, לולא כמה ספיחים, המספקים תחמושת לחרור שת-לחישות במסדרונות הכנסת. לפני ההצבעה הגורלית, היו על הכוונת של שני הצדדים הקולות המתנדרים — בעיקר קולותיהם של אי-אלה ליברלים. ניקח למשל את חבר הכנסת אלי קולס, ששהה שלוש שבועות (עם הפסקה בת חמישה ימים בארץ, לצורך ההצבעה) בארץ צוה-הברית, אולם שמו לא מפסיק לרחף באוויר הדחוס של הכנסת, ול-העביר על שלוותה.

"קולס", ריווח לי ח"כ ליברלים נסער, "לא בחל באמצעים בכדי לשכנע אותי להצביע בעד תיקון החוק, אילו שהבטיח למישהו" ח"כ, אגב, נמנה עם יריביו המושבעים של קולס. הנסיעה, הסתבר, התחלקה לשתי חלקה הראשון היה לצורך עסקים פרטיים, ואילו חלקה השני

קולס

מטלפן בשבת

היה לצורך הרצאות במכון המישפט בספרנסקי. קולס, שחזר ביום הרצאות ארצה, מרווח על הצלחה בל-תירגילה שהיתה להופעותיו. קרוב לוודאי, שהדיווח יעצבן את יריביו עוד יותר.

מדוע דווקא הוא הזומן? הקשה השבוע ח"כ (יותר ידוע מקולס) כי קינאה גלויה. התשובות שניתנו לשי-אלה זו גובלות בספקולציות פרועות. הנה שאלות נוספות בעניין זה, שלא ירדו מסדר יומי של מיוזנה-הכנסת:

● מי בדיוק הזמין את קולס? מי שילם את כרטיסייה-הטיסה והוצאות שהייתו? (החלק הראשון של מסעו היה, כאמור, פרטי — "על חשבונות" מדגיש קולס. ואילו החלק השני — "על חשבונות המזמינים, אם כי כל מה שאירע סביב ההצבעה עלה לי הוך תועפות")

● האם נכונה השמועה המס-תובנת בעקשנות בכנסת בדבר שי-חזר-טלפון ארוכות ומרובות שניהל מחו"ל ארצה? (השמועה נכונה בחלקה — "ההשקפות היו על חשבונות בלבד" מדגיש קולס).

● מדוע, כשקפץ ארצה כדי להרים את ידו היקרה למען התיקון בחוק, לא עבר קשה למען התיקון, כפי שהשתדל — כך טוענים בליכוד — ערב נסיעתו?

● מה דחף אותו — דווקא אותו! — לצאת מהארץ מרגשות לעי-תונות בדבר יקרתו למסורת ולהידוות? רתמים גדולים ממנו (משה נסים), יצחק מודעי, פינחס גולד

קרוב לצלחת...

התבטאויותיו של יצחק מודעי, שרהאוצר, בעיקבות ההישג שבחתימה על הסכם חבילה ב', אומנם מבטיחות, והבעת פניו הפכה אופטימית. אולם המציאות, מה לעשות, מפגרת אחרי חזונו. מצבו הכספי של המפלגות, למשל, כליכך קריטי, שצריך הרבה דמיון ועוררוו כדי להרים את הראש ולראות את האור שבקצה המינהרה. ביום הרביעי בבוקר נפגשו יו"ר ה"רש"א (מערך) וחיים קרסמן (ליכוד) ותינו על המצב הקשה שפקד את מפלגותיהם. הסתבר, שחלה שחיקה בת 44% בתקציבי המפלגות במהלך כל העיסקות והחבילות למיניהן. השניים חיפשו דרכים כיצד לעקוף את הגזירות ולערוך את התקציבים. נשמע מוכרז אני ידעת — גם אתם מחפשים... אבל בניגוד לכם — אני מוכנה להמר — הם ימצאו! אצל הקרובים לצלחת זה פועל אחרת.

בכנסת לא מפסיקים לתמוה: מה פשר חזרתו הפיתאומית של אלי קולס בתשובה

פעילותו הנמרצת למען תיקון החוק "מיהו יהודי" — סמוך לנסיעתו מעוררת הקנאה לארצות-הברית?

מהי לדעת הגברת רבין, הצורה הנאותה שבה ראוי לקבל את פניה?

מהי הסיבה האמיתית לדחייתו של הדיון בכנסת בנושא הטיפול בענייני ערבים?

מדוע מתלוננים בשתי המפלגות הגדולות שהקופות ריקות?

כאב במזן

ביום השלישי אחריה-הצהריים היה אמור להתקיים דיון בכנסת בנושא נסיון הדחתו של בנימין גור-ארי"ה, היועץ לענייני ערבים, עלידי-השר המסתובב במישרד ראש-הממשלה, עזר וייצמן.

הדיון נדחה, ממש לפני תחילתו, ליום השני השבוע. מדוע? העילה הרשמית לדחייתו היא פניית יושב-ראש הכנסת, שלמה הילל לחבר-הכנסת אמאל נאצרי-אל-דין (ליכוד), שהעלה את הנושא על סדר יומה של הכנסת. הילל תירץ את פנייתו בניסוחים מעורפלים סביב המונח, סוביידיצה". הנושא היה, כור, בעיון מישפטי, וחזות הרעת, שהוגשה בסוף השבוע, פסקה לטובתו של גור-אריה.

"אני מכבד את הילל, ולכן נעניתי לפנייתו. חוץ מזה שלעור היה ביום שלישי כאב-בטן..." הסביר לי נאסר-אל-דין מדוע הסכים לדחות את הדיון בנושא שהוא כה חשוב לו. מדבריו השתמע, שלא תוכן דבריו של האיש שאותו הוא מכבד שיכנע אותו, אלא אשיותו.

בדיקה נוספת של הפרשה העלתה שטיין — כולם חברי מפלגתו לא עשו זאת? קולס, למי שאינו מכיר, בחור חמד, בעל כוונות טובות, ולגמרי לא טיפש. לכן, תהרגו אותי אם הבנתי את פשר מבול הצהרותיו לעיתונות על היותו שומר מסורת: למיטב זיכ-רונני, הוא מדבר בטלפון בשבת, נוסע במכוניתו בשבת, נכון, על-פי עדותו, לא ליד בתי-כנסת... אם זיכ-רונני אינו מטעני, הוא גם לא אוכל כשר במיוחד.

בצורה נאותה

במוצאי השבת שעברה הזמנתי לקבלת-פנים שנערכה במלון דיפולר מט תל-אביב, לכבודה של נציגת מישרד-החקלאות המצרי, שביקרה בארץ.

"היו שם כדל"ם הבטיחו לי, כל ה"פים והיפות" וטיפטפו באוזני כמה שמות, של יפס, כמו שר-החקלאות אריה (אריק) נחמקין. נחמקין הודיע לי, בתומה של "התי-יעצות חרום" בינינו, שהוא מעדיף להשאיר בסוף השבוע בנהלל, מקום מגוריו. מכאן שלא נכח באירוע, אף אני נהגתי כמוהו. אולם מי כן הגיעה ולא סתם

רבין
מסתייבבדו?

הגיעה — קבלו אותה, טרדאם — הגברת לאה רבין: מחיאות כפיים טוענות

בואה לא היווה הפתעה. בעיצומן של ההכנות לקראת האירוע, קיבלה לבנה זמיר, ראש-אגודת הידידות בין מצריים לישראל, טלפון רשמי מ-מוכירת שרה-ביטחון.

"לאה רבין", הכריזה המוכירה ב"קל חגיגי באוזני זמיר, "תבוא" כאן עשתה הפסקה, בכדי לאפשר לזמיר לעכל את ההודעה המסעירה, והמשיך בה בקול רשמי: "אני מבקשת לקבלה בצורה הנאותה"

כמה חבל שמוכירת שרה-ביטחון לא נפלה עליי. אני הייתי טורחת גם טורחת להתעורר אצלה בדיוק: איך ראוי לקבל את הגברת הרביעית או החמישית (קשה לי להתמצא בנכחי ההיררכיה של הממשלה המסוכנת הנוכחית). בצורה נאותה? האם מדי-כר בשתי אדום? מסתייבבדו? מיש-מרכבז או סתם חנופה צמודה במשך האירוע?

גברת זמיר, על כל פנים, לא איב-דה את עשתונותיה והשיבה לכבוד המוכירה, שהאירוע נערך לכבודה של הנציגה המצרית. והגברת רבין, עם כל הכבוד, היא רק אחת המוזמנים. בספר-שלידך כיבדה לאה רבין בנכחותה את האירוע, בלבוש שחור חגיגי, למחרת סוף-האירוע בעיתון, נות, בליוויית תמותה דווקא. ואז הבנתי: איך לא הבנתי זאת קודם לכן — הפרסום! — זה בפירוש צורה נאותה...

כאב צוואר

ביום הרביעי השיבו השרים משה קצב, יצחק פרץ וחיים ברייל על שאלות בעלי-פה. שלושתם היו אף השרים התורנים ליד שולחן-הממשלה. מיותר לציין, שאף שר נוסף לא נכח בהתנדרות. מיספר חברי-הכנסת שנכחו במליאה לא הרשים יותר. את הרושם היחיד מהדיון המשעמם והריקני הותירו התנחות המשונות שבהן נאלצו שלושת השרים להאזין לשאלות הח"כים.

הנהל הוא, שבעת שאלות בעלי-פה ניגש השואל למיקרופון, המוצב בפינה האחורית של האולם, מאחורי גבו של השר, הנותן לשבת במקומו. הנימוס מחייב את השר להתענות במקומו כדי שלא להפנות את הגב לדובר אליו, והתוצאה צורמת לעין ולצוואר. שרה-חניני-התרחבת יצחק נבון היפנה לפני שבועיים את תשומת-ליבו של יושב-ראש הכנסת לפגם האסתטי ואי-הנחות הכרוכה בו, פגם הניתן לתיקון בקלות.

החוק אף מגדיל לעשות ואוסר השמעתן של קריאות-ביניים בעת תשובת שר על שאלת בעלי-פה. אולם ח"כינו, מסתבר, לא עומדים בפיתוי. ממלאי-מקום יושב-ראש הכנסת, מאיר כהן-אבירוב (ליכוד), שניהל את הישיבה שעליה אני מספרת, חזר והתלונן במהלך הישיבה על האיסור. הוא פנה מעל בימת הכנסת לזווער-הכנסת בבקשות חוזרות ונשנות לתקן את המעוות. רוב חברי הוועדה, כמובן, לא נכחו באולם. נו, אז אולי כשמדובר בנחיות, יתעלו ח"כינו על הסבת-דברת-נמנמת שרבה בהם ייגלו יוזמה ברוכה נו?

דפנה ברק

במדינה

(המשך מעמוד 6)

אלא שרייטר החליט לפנות דווקא במכתב "מומן" לשמיר, וכך חשף לעיני כל את שקיפותו של התרגיל הבלתי-מבריק, רייטר לא הסתפק בשי-גיאה אחת. אחרי שזרק מרה בפרס על ריבוי היועצים, הציע הח"כ האדמוני לשמיר לגייס מיספר דומה של יועצים, כדי להתכונן לתפקיד ראש-הממשלה, בעוד שנה וחצי.

בכך הוכיח רייטר שאין ממש בטעי-נות על הביזכונ. יש להניח שפעלה כאן גם תיסמונת הקיפוח. רייטר התכוון להיות מוכיח בשער, ותחת זאת הפך "קוטר" קטנוני, שכל טיעונו מתמצה במילים: "למה לפרס יש כליכך הרבה יועצים, ולנו אין?" אשר ליועצים — כאמת יש יותר מדי.

הסתדרות

רק האחיות מצביעות

אסילו באיגוד מיקצועי אפשר לגבור על עסקנים מיפלגתיים

עסקני המערך במסדרונות הוועד הפועל לא האמינו שיכול לקרות דבר כזה. יומיים לפני המועד שנבקע לבחי-רות לאיגוד האחיות והאחים, הצליחה רשימה קטנה, בלתי-מיפלגתית, לגבור על המפלגות הגדולות בוויכוח פרוי-צדוראלי וכפתה שינויים בשיטת ה-בוחרים.

מסע-איומים. הפעילות והפע-לים של רשימת נון, הרשימה הבלתי-מיפלגתית היחידה באיגוד האחיות, כבר חשבו שהקרב הוא אבוד. המערך הטיל עליהם מצור כבד, הפעיל מסע של איומים נגד האחיות, שהודרו ב-פומבי עם הרשימה ועם דרישותיה, ועשה בתוך רשימת-המצביעים כבתוך שלו.

אחיות רבות, העובדות במסדרות וב-בתי-החולים של קופת-החולים, חששו מהמעביד, שהוא למעשה המערך. הוד-הות פומבית שלהן עם נון היתה עלולה לעלות להן ביוקר: פגיעה בקידום ה-מיקצועי, עיכוב של קורסים והשתל-מויות שהן זכאיות להם.

התוצאות ניכרו מייד עם פתיחת מסע-הבחירות: האחיות חששו לחתום על כרטיס, לארה חוגי-כית ואפילו להשתתף בהם.

שייכויות". הקרב האחרון במערך כת הבחירות המתוחה התנהל על הר-שאלה למי תהיה זכות הבחירה. נון דרשה שבבחירות ישתתפו אך ורק אחיות ואחים — דרישה הגיונית לכל הריעות. אולם ברשימת הבחורים הופי-עו שמותייהם של יותר מ-300 בעלי זכות-בחירה, שאינם אחים או אחיות. ועדת-הבחירות של האיגוד דחתה כמה פעמים את הררישה לטיפול את זכות-הבחירה מאנשים אלה, בטענה שהם קשורים למיקצוע מכוח "שיר-כיות". שכרם צמוד לשכר האחיות, והם חברים בקרן-ההשתלמות שלהן.

המשמעות האמיתית של הנימוק המישפטני היתה ברורה: המערך וסיעת תכלת-לבן הליכודית קיוו להתחלק בקולות אלה, של עובדי כוח-עזר במישרד-העבודה-הרווחה, שה-דרישות המיקצועיות המיוחדות של האחיות בנוו אינן אומרות להם דבר.

עבר מיקצועי. הסיכוי האחרון במאבק נערך ביום הראשון השבוע. יומיים לפני פתיחת הקלפיות, ביישבת ועדת הבחירות איימה נון בפניה ל-"בג"ץ, והפחידה בכך את עסקני המערך, הליכודיים, שאחר הקשור במפר"ל. אבל הקלף החוק באמת שהיה ב-אמתתה היה חות-ידעת של יו"ר ועדת הביקורת בהסתדרות, חמורה איש-שלום. עברה של איש-שלום, שבעצמה היתה פעם אחת, גבר אצלה על נאמי-נות המיפלגתית, והיא קבעה כי דרי-שת נון היא צורקת.

העסקנים נכנעו, ושמותיהם של 300 האנשים, שאינם אחיות או אחים, נמחקו מרשימת-הבוחרים.